

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2019. november 28-án és 2020. február 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és 2020. február 19. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt dr. I.rendű vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2019. június 3. napján kihirdetett 5.B.311/2017/95. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában megváltoztatja a következők szerint.

I. r. vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát 4 (négy) évre, a közügyektől eltiltást is 4 (négy) évre súlyosítja. E vádlottnál a vagyoneklobzás mértékét 4 050 000 (négymillió-ötvenezer) Ft-ban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r., II. r., III. r., V. r., VIII. r. és XI. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 176 101 (százhetvenhatezer-százegy) forint bűnügyi költségből III. r. vádlott 33 355 (harmincháromezer-háromszázötvenöt) Ft-ot, V. r. vádlott 33 797 (harmincháromezer-hétszázkilencvenhét) Ft-ot, VIII. r. vádlott 35 591 (harmincötezer-ötszázkilencvenegy) Ft-ot, XI. r. vádlott 29 867 (huszonkilencezer-nyolcszázhatvanhét) Ft-ot köteles megfizetni, az állam pedig 43 491 (negyvenháromezer-négyszázkilencvenegy) Ft-ot visel.

I.

[1] A Kúria számú - az eljáró bíróságot kijelölő - határozatát követően az elsőfokú bírósági eljárásban a Nyíregyházi Törvényszék a 2019. június 3. napján kihirdetett 5.B.311/2017/95. számú ítéletével a fellebbezéssel érintett

[2] *I. r. vádlottat*
- 1 rendbeli folytatólagosan, részben társtettesként, részben felbujtóként elkövetett jövedéki gazdaság büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban régi Btk.) 311/A. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 1.,2.,5.,6.,7.,8. tényállási pont;

- 3 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [régi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont, (5) bekezdés b) pont], 3.,6.,9. tényállási pont,
- 6 rendbeli hivatali visszaélés büntette [régi Btk. 225. §], 2.,3.,6.,7.,8.,9. tényállási pont,
- 3 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége [régi Btk. 276, §], 6.,7.,8. tényállási pont] és
- 1 rendbeli felbujtóként elkövetett egyedi azonosító jel meghamisításának büntette régi Btk. 277/A. § (1) bekezdés a) pont], 9. tényállási pont

[3] miatt halmazati büntetésül 2 év 2 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra;

vádlottII.....II. r. vádlottat

- 1 rendbeli társtettesként, folytatólagosan elkövetett jövedéki orgazdaság büntette [régi Btk. 311/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pont], 1.,4.,5.,6. tényállási pont, és
- 2 rendbeli társtettesként elkövetett csalás büntette [régi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont, (5) bekezdés b) pont], 3. és 6. tényállási pont

miatt halmazati büntetésül 1 év 10 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre;

[5] *III. r. vádlottat* társtettesként, folytatólagosan elkövetett jövedéki orgazdaság büntette [régi Btk. 311/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pont], 1.,5.,6.,7. tényállási pont miatt lévő 6 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre;

[6] *V. r. vádlottat* társtettesként elkövetett jövedéki orgazdaság büntette [régi Btk. 311/A. §(1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], 2. tényállási pont miatt 160 napi tétel, 300 Ft napi tételösszegű, 48.000 Ft végösszegű pénzbüntetésre;

[7] *VIII. r. vádlottat* folytatólagosan, társtettesként elkövetett jövedéki orgazdaság büntette [régi Btk. 311/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], 4. tényállási pont miatt 260 napi tétel, 300 Ft napi összegű, 78.000 Ft végösszegű pénzbüntetésre;

[8] *XI. r. vádlottat* társtettesként elkövetett jövedéki orgazdaság büntette [régi Btk. 311/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], 6. tényállási pont miatt 2 évi időtartamra próbára bocsátotta.

[9] I. r. vádlottal szemben 36.630.000 Ft erejéig vagyonekobzást rendelt el. Az érintett vádlottnál határozott az előzetes fogvatartás beszámításáról, a pénzbüntetéseknel a meg nem fizetés esetén a szabadságvesztésre átváltoztatás feltételeiről, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

II.

[10] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[11] Az ügyész I. r. vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében terjesztett elő jogorvoslatot. Indokai szerint figyelemmel az ügyben feltárt bűnösségi körülményekre a jelentős időmúlás ellenére a törvényszék alaptalanul helyezkedett arra az álláspontra, hogy a büntetési célok elérésére a büntetési tételkeret minimumát alig meghaladó szabadságvesztés büntetés megfelelően szolgálja. A rendőrként sorozatos jelleget rendszeres haszonszerzésre törekedő vádlottal szemben lényegesen

súlyosabb halmazati büntetés kiszabása szükséges. Erre tekintettel a börtönbüntetés és ehhez igazodóan a közügyek gyakorlásától eltiltás mellékbüntetés tartamának felemelésére tett indítványt (5.B.311/2017/96. számú irat).

- [12] Az ítéletet másfelől védelmi fellebbezések támadták.
- [13] I. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan téves minősítés miatt és enyhítés érdekében,
- [14] II. r. vádlott és védője elsősorban felmentés céljából, másodlagosan a büntetés enyhítéséért,
- [15] III. r. vádlott és védője a bűnösség megállapítása miatt felmentés végett,
- [16] V. r. vádlott - védője útján - enyhítés, próbára bocsátás alkalmazása érdekében,
- [17] VII. r. vádlott - védője útján - elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés céljából,
- [18] IX. r. vádlott védője a bűnösség megállapítása miatt felmentésért,
- [19] XI. r. vádlott enyhítés, megrovás intézkedés alkalmazása végett jelentettek be fellebbezést.
- [20] I. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában eljárási és ténybeli kifogásokat is előterjesztett. Érvei szerint az ügyben az elsőfokú bíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban régi Be.) 237. § (3) bekezdés c) pontja alapján a védői indítványnak alappal helyt adva törvényesen zárta ki a tárgyalásról a nyilvánosságot. Az eljárás későbbi szakaszában a nyilvánosság kizárásának oka nem szűnt meg, ezért a zárt tárgyalás mellőzése jogsértő volt. Az elsőfokú bíróság a tényállást döntően az együttműködő T1 tanúvallomására alapította. E tanú azonban nem tekinthető érdektelennek, terhelő vallomását az I. r. vádlott elleni harag és büntetlenségének elérése motiválta. T1 és más együttműködő terheltek vallomása nem lehet alkalmas a vád bizonyítására. Az eljárásban alapvető terhelti jogok is sérültek. Az I. r. vádlott nem tudott érdemi vallomást tenni, védekezését megfelelően nem fejthette ki, mert a minősített adatok perben való feltárására nem kapott felmentést, ezáltal sérült a fegyverek egyenlőségének elve is. A bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáró módon nem állapíthatta meg a jövedéki termékek értékét sem, ebből következőben nem felel meg az anyagi jognak a vagyoneklobzás alkalmazása sem. A védő elsődlegesen a bűncselekmények bizonyítottságának hiánya miatt felmentésre tett indítványt, kifejtve, hogy a bűnösség megállapítása esetén, az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés túl enyhének az időmúlás miatt nem tekinthető, ezért alaptalan a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés.
- [21] II. r. vádlott védője ugyancsak eljárásjogi és ténybeli kifogásokat felhozva fellebbezését több pontban indokolta. Az eljárás adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vád fő terhelő bizonyítékát szolgáltató T1 tanú haragudott az I. r. vádlottra, ezt tükrözi az ügyészi jelenlét mellett folytatott szembesítés során feleségének megfenyegetése, mely a védő szerint közvédas bűncselekményt valósított meg. T1 tanú vallomásának aggályosságát T2 tanú vallomása is megerősíti. Az elsőfokú bíróság a II. r. vádlottnál csak általánosságban állapított meg tényeket, utalva „felvezetői” cselekvőségére és közreműködésére. A tényállásból nem lehet okszerűen következtetni a törvényi tényállás megvalósítására, másfelől a rendkívül ellentétes bizonyítási anyagból kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a II. r. vádlott olyan bűnös magatartást tanúsított, mely alapján a büntetőjogi felelősségét kellene megállapítani. Az elsőfokú ítéletben

foglaltaktól eltérően T1 bosszúból fakadó vallomása és azt támogató együttműködő terhelti vallomások „zárt láncolata” nem létezik, azt csak a bíróság feltételezte. A védő a 3. pontban vitatta T1 gyanúsítottai vallomásának szabályosságát is. A védői jelenlét biztosításának elmaradása az alaki védelem súlyos megsértése, mely a bizonyíték szabályos felhasználását megkérdőjelezi. E vallomások nélkül pedig nincs tényállás. E védő is utalt rá, hogy a fegyverek egyenlőségének elve sérült azáltal, hogy az I. r. vádlott védekezésében megjelölt, minősített adatokat tartalmazó okiratokat, melyeket az ügyész mellett az eljáró bíró is megismert, a tárgyalás anyagává kellett volna tenni, az adatok megővését pedig a zárt tárgyalás biztosította volna. A védelemhez való jog ugyanis az összes olyan dokumentum birtoklására és szabad használatára kiterjed, mellyel a vád rendelkezik (ABH. 1998, 91, 100). A bíróság az ügyben több esetben megismételte a tárgyalást, olyan részekben is, ahol a nyilvánosságot a bíróság kizárta. Ilyen formájú megismétlés azonban nem jelenti azt, hogy a zárt tárgyalás tartásának oka megszűnt volna. E védő is kifogásolta ekként, hogy a bíróság a zárt tárgyalást követően nyilvánosan folytatta le az eljárást. A védő hivatkozva az Európai Emberi Jogi Bíróság (EJEB) gyakorlatára és több eseti döntésére, kifogásolta az eljárás rendkívüli elhúzódnak is, utalva a 7/2012. III.1.) AB határozatra, mely alapvető követelményként írja elő, hogy az eljárás terheltnek fel nem róható elhúzódnak a bíróságnak részletesen indokolnia kell, melyre nem került sor. Összegezve: a védő álláspontja szerint a II. r. vádlott esetében a tényállás teljes egészében megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság részben nem állapított meg tényállást, továbbá a tényállás teljes egészében felderítetlen. Ebből okszerűen az a következtetés vonható le, hogy nem bizonyított a vád tárgyává tett egyik bűncselekmény sem, így ezen a jogcímen történő felmentésre tett indítványt.

- [22] III. r. vádlott védője perorvoslatának indokolásában sérelmezte, hogy a bíróság a tényállást T1 más bizonyítékokkal meg nem erősített vallomásaira alapította, vitatva egyben a jövedéki termék értékmegállapítását is. Érvei szerint a vádbeli bűncselekmény nem bizonyítható a vádlott terhére, ezért bizonyítottság hiánya miatt felmentést indítványozott.
- [2.....V. r. vádlott védője a másodfokú eljárásban fellebbezését írásban szintén indokolta, melyben az enyhítésre - a próbára bocsátás helyett megrovás intézkedés alkalmazására - és az álláspontja szerint aránytalan magas bűnügyi költség mérséklésére irányuló jogorvoslatát fenntartotta. E vádlott büntetlen, felnőttkorú lányainak eltartásáról gondoskodik, daganatos megbetegedésben szenved, mely a joghátrány enyhítését indokolja. Emellett a már büntetésnek „felfogható” bűnügyi költség összegének csökkentésére tett indítványt.
- [24] A ... Fellebbviteli Főügyészség a ... számú átiratában I. r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartva a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával megalapozott tényállást állapított meg és törvényesen vont következtetést a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére, továbbá helytállóan a régi Btk. alkalmazásával cselekményeik minősítése is megfelel az anyagi jognak. A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket érvei szerint az elsőfokú bíróság feltárta, azonban a bűncselekményeket rendőrként, sorozatban, büntetőeljárás hatálya és próbaidő alatt elkövető I. r. vádlottal szemben kiszabott, a büntetési tétel alsó határához közel eső büntetés eltúlzottan enyhe, lényeges súlyosítása indokolt, ezért az ítélet részbeni megváltoztatására, az I. r. vádlott büntetésének súlyosítására, egyéb részeiben, illetve a fellebbezéssel érintett többi vádlott vonatkozásában a határozat helybenhagyására tett indítványt.
- [25] IX. r. vádlott védője - a vádlott hozzájárulásával - a védelmi fellebbezést a másodfokú eljárásban, a nyilvános ülés érdemi megkezdése előtt visszavonta, így az elsőfokú ítélet jogerőssé vált.

- [26] IV. r., VI. r., VII. r., XII. r. és XIII. r. vádlottakkal szemben az ítélet első fokon jogerőre emelkedett, X. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság az eljárást még korábban halála miatt megszüntette.
- [27] A másodfokú bíróság a két irányú fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 599. §-a szerinti nyilvános ülésen bírálta el.
- [28] A nyilvános ülésen az ügyész a vádhatósági fellebbezést és az írásbeli észrevételében foglaltakat fenntartva az ítélet részbeni megváltoztatását, I. r. vádlott büntetésének súlyosítását, egyéb részekben a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve a határozat helybenhagyását indítványozta.
- [29] I. r. védője az írásbeli indokolásban foglaltakkal egyezően a vádlott felmentésére tett indítványt.
- [30] II. r. vádlott védője jogorvoslata írásbeli indokainak megfelelően szintén a vádlott felmentését indítványozta.
- [31] III. r. vádlott védője perbeszédében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság indítványa ellenére nem tette tárgyalás anyagává a T1 által készített hangfelvételeket vizsgáló szaktanácsadói véleményt. Ezen túl sérelmezte, hogy a bíróság a tényállások döntő részében a tanú vallomása alapján állapította meg úgy a jövedéki termék értékét, hogy a dohányáru nem került lefoglalásra és nem áll rendelkezésre tárgyi bizonyítékként. Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően nyilatkozott, hogy érvei szerint T1 együttműködő terhelt vallomásaira aggálymentesen a tényállást alapítani nem lehet. Más bizonyíték nem állt rendelkezésre III. rendű vádlott terhére történő ténymegállapítás során. T1 vallomása csak általánosságokat tartalmaz, az egyes cselekmények részleteire nézve nem állapított meg tényeket a bíróság és indokolási kötelezettségét sem teljesítette megfelelően. Álláspontja szerint nem bizonyítható a vádlotti tagadással szemben a vádbeli tényállás, ezért a bűncselekmény bizonyítottságának hiánya miatt III. r. vádlott felmentésére tett indítványt.
- [32] V. r. vádlott védője a fellebbezésben és írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartva, elsősorban a vádlott büntetlen előéletére és súlyos betegségére hivatkozva a büntetés enyhítését, pénzbüntetés helyett próbára bocsátás alkalmazását, és ez eltúlzott mértékű bűnügyi költség mérséklését kérte.
- [33] VIII. r. vádlott védője az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését fenntartotta. Előadása szerint e vádlott szerepére nézve az elsőfokú bíróság rendkívül hiányos indokolást adott, mely nem támasztja alá a vádlott terhére megállapított tényeket.
- [34] XI. r. vádlott védője a védelmi jogorvoslat irányának megfelelően a joghátrány enyhítését, próbára bocsátás helyett megrovás alkalmazását és a bűnügyi költség mérséklését indítványozta.

III.

- [35] Az ügyészi fellebbezés részben alapos, a védelmi perorvoslatok azonban alaptalanok.
- [36] Az elsőfokú bíróság a tárgyalást részben még a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban régi Be.) alapján folytatta le, azonban a tárgyalás előlről kezdése folytán a 2018. július hó 01. napjától hatályos 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) hatálya alatt is tartott tárgyalást és hozta meg határozatát, valamint a másodfokú eljárásra is értelemszerűen a Be. hatálya alatt került sor a 868. § (1) bekezdése alapján annak rögzítésével, hogy a Be. 870. § (1) bekezdésének megfelelően a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az azt

megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is érvényesek, ha ezt a Be. másként szabályozza.

- [37] Az ítélet tábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján - eltérő törvényi rendelkezés hiányában - az ítélet megalapozottságát, illetve az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett (teljes revízió) azzal a korláttal, hogy a Be. 590. § (9) bekezdése értelmében a felülbírálat az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett vádlottakra vonatkozó rendelkezéseit és részeit érintette.

III.1.

- [38] A felülbírálat során az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyos relatív perjogi hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárja. Rögzíthető, hogy nem került sor a Be. 608. § (1) bekezdés a-f) pontjában írt feltétlen, valamint a 609. § (1) bekezdésében és a (2) bekezdés a-e) pontjaiban szabályozott relatív eljárási szabálysértésre.
- [39] A bíróság a tárgyalást két büntetőeljárási törvény hatálya alatt folytatta le. Az ítélet alapját képezték a többszöri előről kezdés (egyszerűsített formában történő ismétlés) miatt más bíró által a régi Be. hatálya alatt végzett bizonyítási cselekmények is. Megállapítható ugyanakkor, hogy sem a régi Be., sem a Be. hatálya alatt abszolút eljárási szabálysértés nem történt, de olyan relatív hiba sem, mely az elbírálás idején hatályos törvényből következően kasszációs döntéshez vezethetne.
- [40] A törvényes védelem biztosított volt, mint ahogy a szükséges körben a vádlotti jelenlét is. A per során több vádlott joghatályosan lemondott a tárgyaláson való részvétel jogáról, így jelenlétük nem volt kötelező. A régi Be. hatálya idején ugyan előfordultak még kötelező jelenlét miatti távollétek, de a bizonyítás akkor részben nem érintette a vádlottat, másrészt a tárgyalást a bíróság ügydöntő határozatának meghozatala előtt szabályosan megismételte. Az évekig folyó elsőfokú eljárásban így nem volt észlelhető olyan ok, mely az elsőfokú ítélet perjogi okból való hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé.
- [41] I. r. és II. r. vádlottak védői fellebbezésükben több oldalról támadták az eljárást. Álláspontjuk szerint alapvető terhelti jogok sérültek, így a védekezéshez való jog, a fegyverek egyenlősége, a bíróság emellett olyan bizonyítékokat értékelt, melyeket a nyomozás során lényeges eljárási szabálysértéssel szereztek be. Az elsőfokú bíróság a tárgyalásról a nyilvánosságot a per kezdetén törvényesen zárta ki, azonban később indokolatlanul mellőzte a nyilvánosság kizárását, holott a minősített adatok megóvása érdekében az szükséges lett volna.
- [42] A másodfokú bíróság megvizsgálta a védelem perjogi kifogásait és úgy ítélte meg, hogy nem történt olyan lényeges eljárási szabálysértés, mely a bizonyítás törvényességét megkérdőjelezné, sem az általános, sem az egyes különös bizonyítástilalmi szabályok nem szenvedtek csorbát oly mértékben, mely egyes személyi bizonyítékok, így különösen T1 tanú vallomásának kizárásához vezetnének.

- [43] A nyilvánosság kizárásával kapcsolatban le kell szögezni, hogy az ügyész nem tett vád tárgyává olyan tényeket és nem csatolt olyan bizonyítékokat, melyek minősített adatot tartalmaznak. Ezt az ügyészség több ízben az eljárás során határozottan kifejezésre juttatta és nem is tett indítványt a nyilvánosság kizárására. Az per első szakaszában a 2013. július 9-én tartott tárgyaláson (... sz. jegyzőkönyv 7. oldal) más összetételű tanács a régi Be. 237. § (3) bekezdés c) pontjában írt okból - a minősített adat védelme érdekében - kizárta. A nyilvánosság kizárása I. r. vádlott védekezésének tartalmára tekintettel célszerű és nem kifogásolható döntés volt, értelemszerűen eljárási szabálysértésnek sem minősíthető. Nem valósult meg azonban az ítéletet befolyásoló eljárási szabálysértés azzal sem, hogy az eljáró bíróság kijelölését követően folytatott és a felülbírált ítélet alapját közvetlenül képező tárgyalást a bíróság már nyilvánosan folytatta. A bizonyítás menetében megállapítható volt, hogy az ügyészség továbbra sem kíván minősített adatot hordozó bizonyítékot felhasználni, a minősítő a hivatkozott védett adatok tekintetében a felmentést nem adta meg, a minősített adatokat tartalmazó ún. műveleti dossziék beszerzésére és felhasználására nem kerülhetett sor. Következésképpen minősített adatok nem képezték a bizonyítás tárgyát és értelemszerűen a bíróság határozatában sem jelentek meg, ezért a másodfokú bíróság nem értékelte eljárási szabálysértésként a nyilvános tárgyalás tartását, mely egyébként garanciális, alkotmányos alapvető büntető perjogi elv, hiszen a nyilvánosság kizárására csak kivételesen, a törvényben írt esetekben kerülhet sor. A műveleti dossziék felhasználása esetén természetesen szükséges lett volna a nyilvánosság kizárása, de az nem történt meg. Tény, hogy a vád a védelem által hivatkozott minősített adatokat megismerhette, ahogy megismerési jogával az eljáró bíró is élt. Erre a törvény lehetőséget ad. A bíróság ugyanakkor nem használta fel bizonyítékként a minősített adatokat, így a bíró ismeretszerzése nem befolyásolta sem a bizonyítást, sem a döntéshozatalt. Más kérdés, hogy a felhasználás akadályának hiányában volt e észszerű indok a megismerési jog gyakorlására, de az értelemszerűen eljárási szabálysértésnek nem minősül és a fegyverek egyenlőségét sem sértette, mert ezen elv csak akkor sérülne, ha a vádló olyan bizonyítékot használt volna fel, melyet a védelem nem ismerhetett meg. Ilyen bizonyítékot pedig a vád nem használt fel, mert állításait elsődlegesen T1 terhelti vallomására és más személyi és okirati bizonyítékokra alapította. E bizonyítékok elfogadása pedig már elsősorban mérlegelési kérdés.
- [44] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy T1 vallomásait törvényesen használta fel a bíróság. Nem állapítható meg a nyomozásban olyan eljárási szabálysértés, mely a bizonyíték kizárásához vezetne.
- [45] Az elsőfokú bíróság az ítélet 30-31. oldalain foglalkozott részletesen a bizonyíték beszerzésének törvényességével. A nyomozás során a volt terhelt, később tanú 2010. november 17. napján tette meg azon részletes vallomását, melyet a vád fő terhelő bizonyítékként felhasznált (nyomozási iratok II. kötet 1165-1197.) A gyanúsítás tárgyára is tekintettel a védő eljárása nem volt kötelező, így a védői távollét eljárási szabálysértést nem jelentett. A terhelt ekkor a tényállás jelentős részére érdemi és részletekbe menő vallomást tett. Hasonló a helyzet a 2010. november 23-i kihallgatás (nyomozási irat II. kötet 1199-1201.) és 2010. november 24-i, 25-i kihallgatás (nyomozási irat 1203-1213.) szabályossága kapcsán. Nem történt olyan eljárási szabálysértés, mely T1 jogait sértette volna, különös tekintettel később megváltozott eljárásjogi helyzetére, együttműködésére annak megjegyzésével, hogy I. r. vádlott védekezéshez való jogát nem is érinthette a rá terhelő vallomást tevő terhelttárs vallomástételének rendje. A 2010. december 6-i kihallgatáson (nyomozási irat II. kötet 1215-1227.) a nyomozó hatóság megváltoztatta a gyanúsítást, a kihallgatott terheltnél a védelem már kötelezővé vált. A védő kirendelésére azonban csak 2010. december 9. napján került sor (nyomozási irat 1155.). A 2010. december 6-i kihallgatás így valóban nem volt szabályos, ezt az elsőfokú bíróság is észlelte. Nem tévedett azonban akkor, amikor nem zárta ki a vallomás során beszerzett bizonyítékot, mert később a terhelt védő jelenlétében a korábbi vallomását fenntartotta, másrészt azt a tárgyalási kihallgatásán is megerősítette. Másfelől a már hivatkozottak szerint a védői

távollét kizárólag T1 jogait érintette, így az I. r. vádlott védekezésére a később tanúvá váló személy kihallgatása a védő távollétében nem alapozhat meg olyan eljárási szabálysértést, mely akadályát képezné a bizonyíték felhasználásának. Összegezve: a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy a nyomozási vallomások felhasználhatók.

III.2.

- [46] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és a büntetőjogi főkérdéseket meghatározó, vád tárgyává tett múltbeli eseményekre alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, mely szűk körben volt megalapozatlan hiányosság és az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő iratok tartalmától eltérő volta miatt [Be. 592. § (1) bekezdés a) és c) pont). A megalapozatlanság csak részbeni, azt a másodfokú bíróságnak ki kellett küszöbölnie.
- [47] Nem értett egyet a másodfokú bíróság II. r. vádlott védőjének azon érvelésével, hogy a tényállás teljes mértékben megalapozatlan. A Be. 592. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerint ugyanis a teljes megalapozatlanság akkor állapítható meg, ha az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást, vagy a tényállás teljes egészében felderítetlen. A bíróság, bár néhol hiányosan és a vádat valóban szöveghűen követve, de megállapított tényállást és a széleskörű bizonyítási eljárásra tekintettel teljes felderítetlenség sem rögzíthető. Teljes megalapozatlanság esetén az elsőfokú ítéletet egyébként hatályon kívül kell helyezni a Be. 610. § alapján, ezért ilyen tényhiba esetén, eltérően a védelmi indítványtól, az időmúlás ellenére sem lehet felmentő ítéletet hozni.
- [48] Megalapozatlanságot jelent, hogy az elsőfokú bíróság az egyes tényállásokat az egyébként vizsgált és helyesen vizsgált bizonyítékok tartalmával szemben nem kellő részletességgel állapította meg s olykor pontatlanul rögzített lényeges adatokat. A tényállás különösen a dohányárú szállításában való közreműködés módját illetően volt hiányos, elsősorban II. r. vádlott és VIII. r. vádlott esetében, de más vádlottak más tényállásokba foglalt részcselekményeire nézve is részletesebb tényállás megállapítása volt indokolt és arra az elfogadott bizonyítékok lehetőséget adtak. A klasszikus négyes megalapozatlansági okcsoportból a hiányosság azt jelenti, hogy a bíróság megvizsgálja a bizonyítandó tény kapcsán releváns bizonyítékot és azt elfogadja, azonban annak minden fontos tartalmi elemét nem állapítja meg tényként. Ez nem bizonyítási, csak ténymegállapítási hiba, mely a bizonyítást érintő iratok tartalma alapján orvosolható, mint ahogy egyes elírások is, melyek nem jelentenek rendszerint tipikusan iratellenességet, azonban kiküszöbölésük mégsem mellőzhető. E körbe tartozik például I. r. vádlott vezetéknévének pontatlan rögzítése a történeti tényállás bevezető részében, melyhez az vezetett, hogy a bíróság szöveghűen építette be ítéletébe a rendőrségi tájékoztatást a vádlott szolgálati életútjáról, mely okiratban is téves a vezetéknév megjelölése.
- [49] Megalapozatlan továbbá az ítélet a felhasznált okiratok tartalmától eltérő volta miatt I. r. vádlott gazdagodásának összegével kapcsolatban. A tényállást e részben a bíróság T1 vallomásai alapján állapította meg, azonban az abban foglaltaktól eltérő számítási mód és adatok alapján. Ez iratellenességet jelent, mely kihatással volt az egyébként törvényesen alkalmazott vagyoneklobzás mértékének megállapítására is. Kétséget kizáró módon ugyanis a gazdagodás tényleges mértéke a 3., 4. és 6. tényállásban írt cselekmények kapcsán állapítható meg. A többi érintett tényállásban a bírói bizonyosságú ténymegállapításokhoz nem elégségesek az egyébként törvényesen elfogadott bizonyítékok.

- [50] Nem megalapozatlansági ok, de szorosan kapcsolódik a bíróság ténymegállapítási tevékenységéhez és perjogi kritikával kell illetni, hogy az elsőfokú bíróság szinte szó szerint „vette át” a vádból a történeti tényállást leíró részt az ítéletébe. Ettől az ítélet még a fő részeiben megalapozott és valóságghű, tükrözi a tények igazságát, de alapvető elvárás, főként ilyen horderejű, kiemelt tárgyi súlyú, hivatalos személy által elkövetett bűncselekmény vádját megítélő ügyben, hogy a bíróság a vád keretei között részletesebben rögzítse a releváns tényeket és lehetőség szerint ne szó szerint idézze a vádat a tényállás megállapítása során. A bírói ténymegállapító tevékenység rendszerint nem szorítkozhat még a vád helyessége esetén sem a vádirat szöveghű ítéleti tényállássá transzformálására.
- [51] A büntető ítélethozatal egyik kulcsfontosságú része a bíróság tényállás-megállapítási tevékenysége, ami nem vitásan egy bonyolult gondolati folyamat, melyet alapvetően határoznak meg a formális és jogi logikai szabályai, a természetes szemlélet, a természettudományok állása és kétségkívül a bíró szubjektuma. E folyamat célja: a tettazonosság elvét megtartva az ügyész által bűncselekménynek ítélt múltbeli események valóságghű feltárása - melynek eszköze a bizonyítás mint a múltban lezajlott történések igazolása -, az ítéletben történő megállapítása és lehetőség szerint az objektív, de legalább a tényigazság elérése. A tényállás megállapítása ezért az igazságosság és a fegyveregyenlőség szempontjait is figyelembe véve - főként „bizonyítékszegény”, illetve rendkívül sok perjogi problémát felvető és ellentmondó bizonyítékokat hordozó ügyben rendszerint nem elégedhet meg még megalapozottsága, helyessége ellenére sem a vád interpretációjával.
- [52] A védelem utalt a tényállás sommásságára a perorvoslatokban. A tények tömörsége alappal nem kifogásolható, mert a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállások többségében jóval részletesebb tények valóban nem voltak rögzíthetők. Azt kifejezetten viszont nem sérelmezték, hogy a vád és az ítélet tényállása szinte szó szerint megegyezik, pedig ez a valós perjogi probléma, mely nem eredményez megalapozatlanságot, de kiemelése szükséges. A másodfokú bíróság a kardinális tények megalapozottsága miatt nem fogalmazhatta újra, formailag eltérően a vádtól az ítéleti tényállást, mert a Be. rendszerében is bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló, értékelő és a tényállás megállapítására jogosult és kötelezett elsőfokú bíróság minősül az ún. ténybíróságnak, de ahol eljárási lehetőség volt rá, ott a tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette. Erre kis részben volt mód, mert összességében, a fő pontokban a tényállás megalapozott.
- [53] A másodfokú bíróság a tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján a következők szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.
- [54] *A tényállás bevezető része tekintetében*
- A 15. oldal első bekezdésében az I. r. vádlott neve: I.rendű vádlott.
- [55] *Az I. tényállás pont*
- A zárjegy nélküli cigaretta tárolásáról I. r. vádlottnak információt adó III. r. vádlott gúnyneve:
 - Az információ alapján I. r. vádlott arra kérte T1-t, hogy a ...-i garázsban tárolt cigarettát szerezze meg és szállítsa el.

- telefonon kereste meg T3-t a garázs zárjának felnyitása érdekében. A zárszerelő egy az eljárásban már nem azonosított szőke hajú fiatalemberrel vette fel a kapcsolatot majd cserélte ki a garázs zárját és adta át e személynek a kulcsot. A zárcserét követően konkrétan már fel nem tárható körülmények között szerezte meg a kulcsot T1, akinek így lehetősége volt a garázs kinyitására és a dohányáru elszállítására.
- II. r. vádlott gépjárművel mint felvezető biztosította a cigaretta zavartalan ...-be szállítását, tudomással bírva a szállított áru mennyiségéről, jellegéről, arról, hogy jövedéki terméknek minősülő cigarettáról van szó.

[56] *A 3. tényállási pont*

- I. r. vádlott és T1 a 2. tényállásban írtak szerint ...-án megszerzett 30.000 doboz zárjegy nélküli cigaretta eladásáról döntött.
- Az 1500 doboz cigarettát T1 a ..., ... utcai garázsába rakodta be.
- Valamennyi tényállásban érintett vádlott tudomással bírt arról, hogy zárjegy nélküli, jövedéki terméknek minősülő cigaretta eladása, szállítása, pakolása történt.

[57] *A 4. tényállási pont*

- t I. r. vádlott vitte a ...-i raktár közelébe. A szállítás lebonyolításában II. r. vádlott és testvére, VIII. r. vádlott akként működtek közre, hogy egy fehér ... gépkocsit biztosítottak T1-nak a dohányáru ...-i raktárból való bepakolására. A T1 által a raktárnak használt garázból berakott jövedéki terméket e járművel vitték el IX. r. vádlottnak az eladás érdekében.

[58] *Az 5. tényállási pont*

- t I. r. vádlott mutatta be ...-ban T4-nek egy szórakozóhelyen, melyet e férfi működtetett. 2009 évben ...-on, ...-án, a ... Áruházban találkozott ismét T1 I. r. vádlott társaságában T5-el, amikor konkrétan megállapodtak abban, hogy T5 segítségével ...-ra hozott zárjegy nélküli cigarettát közösen értékesítenek. Egyes szállítások során az áru vitelének zavartalanságát kísérő gépkocsi biztosította mint felvezető, melyet II. r. vádlott vezetett és a gépkocsiban ott tartózkodott T1 is.

[59] *A 6. tényállási pont*

- Az 5.840.000 forint értékű cigaretta külföldi - ...-ban, ...-ben - történő értékesítése érdekében a dohányáru szállításában III. r. vádlott úgy működött közre, hogy a cigarettát tartalmazó járművet vezette, a szállítás zavartalanságát pedig II. r. vádlott biztosította úgy, hogy egy másik járművel kísérte a szállítmányt mint felvezető.

[60] *A 7. tényállási pont*

- I. r. vádlott közreműködése folytán T1 a ...-i határátkelő mellett működő büfénél került kapcsolatba ... (volt ...) XII. r. és XIII. r. vádlottakkal.
- A cigaretta ...-ból történő elszállítása során I. r. vádlott és III. r. vádlott telefonon kapcsolatban álltak és egyeztettek, hogy mikor kerüljön sor megkülönböztető hangjelzés használatával a színlelt rendőri intézkedésre.

[61] *A 9. tényállási pont*

- I. r. vádlott S1 sértettnek okozott kárt megtérítette.

[62] *I. r. vádlott gazdagodásának mértéke*

[63] A gazdagodás mértékére megállapított tényállásrészeket a másodfokú bíróság az egyes tényállásokból (1-7. tényállási pont) mellőzi és azt állapítja meg, hogy e vádlott a cigaretta értékesítése folytán a 3. tényállási pontban írt cselekmény elkövetése során 300 000 Ft-tal, a 4. tényállásbeli cselekmény során 3 000 000 Ft-tal, a 6. tényállási pontban foglalt cselekmény elkövetése során 750 000 Ft-tal, összesen 4 050 000 Ft-tal gazdagodott.

[64] A 1. tényállás kiegészítése és helyesbítése T1 tárgyalási tanúvallomásán (... sz. jegyzőkönyv 5. oldal) és T3 tárgyalási tanúvallomásán (... sz. jegyzőkönyv 3-4. oldal) alapul. A valóságghűség érdekében szükséges volt többszereplős cselekménysor részletesebb megállapítása, illetve azon események pontosabb rögzítése, mely során T1 az I. r. vádlott rábírására hozzájutott a jövedéki termékhez és azt a garázsából elvitte.

[65] A 3. tényállást a másodfokú bíróság T1 - törvényesen felhasznált és a tárgyaláson is fenntartott - 2010. december 6-i terhelti vallomása (nyomozási iratok II. kötet 1225. lap) alapján egészítette ki.

[66] A 4. tényállás kiegészítésére T1 2010. november 17-i nyomozási (II. kötet 1179.) és tárgyalási vallomása (... sz. jegyzőkönyv 9. o.) alapján volt perjogi lehetőség.

[67] Az 5-6-7. számú tényállásban foglaltakat a másodfokú bíróság ugyancsak elsősorban T1 már felhívott első nyomozási vallomása és a hivatkozott bírósági kihallgatásának adatai alapján egészítette ki.

[68] A 9. tényállás kiegészítése T6 másodfokú eljárásban csatolt nyilatkozatán alapul.

[69] A bíróság valamennyi tényállásban rögzítette, hogy a jövedéki termékekre elkövetett cselekmények elkövetése révén I. r. vádlott pontosan milyen összeggel gazdagodott és ezen összeg alapulvételével határozta meg a vagyonekobbzás összegét. E ténymegállapítás azonban a már jelettek szerint megalapozatlan és téves számításból ered. A bíróság az elkövetési érték, illetve annak megosztása által vont következtetést a gazdagodásra, mely vagyont konkrétan a vád sem nevesítette. Ettől a gazdagodás értelemszerűen bekövetkezhett, de nyilvánvalóan nem azonos az elkövetési értékkel, hanem azon érték megállapítására kerülhet csak sor, amennyiben ténylegesen bűnös vagyont keletkezett az I. r. vádlott oldalán, azaz mely összeget az eladott jövedéki termékért ténylegesen megkapott, mely nem azonosítható az elkövetési értékkel, vagy annak fele részével miként azt az ítélet tartalmazta. A gazdagodás mértéke T1 nyomozási vallomásai alapján a 3. tényállás (nyomozási irat 1275. lap), a 4. tényállás (nyomozási irat 1179. lap) és a 6. tényállás (nyomozási irat 1183. lap) tekintetében állapítható meg csak kétséget kizáróan. A többi tényállásnál erre nézve nincsenek olyan részletes és hitelt érdemlő adatok, melyekre ítéleti tényeket lehetne alapítani annak ismételt megjegyzésével, hogy az elkövetési érték nem szinonim a vagyonekobbzás alapjául szolgáló bűnös vagyonnal, amelynek mikénti elosztására nézve sem állnak konkrét adatok rendelkezésre.

[70] A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ezen - kiegészített és helyesbített - tényállás alapján bírálta felül.

- [71] A tényálláshoz kötöttség teljes érvényesülésének feltételét, a megalapozottságot a törvény pozitív formában nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetést vonni azzal, hogy a jogelmélet eredményei és a bírói gyakorlat szerint megalapozott a tényállás:
- ha a bíróság a törvényesen lefolytatott bizonyítási eljárást követően,
 - az ügyész által vád tárgyává tett tényeket a vád keretei között, a tettazonosság elvét megtartva teljes körűen és hiánymentesen feltárja,
 - és e tényeket valósághűen állapítja meg és rögzíti ítéletében.
- [72] A törvényi kívánalmaknak az elsőfokú bíróság ítélete a kisebb ténybeli hibák másodfokú történő kijavítását követően megfelel, az ítélet így már nem szenved részbeni megalapozatlanságban sem.
- [73] Kétségtelen és ez az ügy jellegéből és bizonyítási nehézségeiből, valamint a bizonyítékok szerteágazó és nem vitásan nagyrészt ellentmondásos voltából fakad, hogy minden egyes, a fő tényeket összekötő részlettény feltárása nem volt lehetséges.
- [74] Főként ilyen típusú, konspiratív körülmények között elkövetett cselekményeknél tipikus, hogy részletekbe menően a tényállás nem mindig deríthető fel. A büntetőjogi felelősség szempontjából meghatározó és a törvényi tényállásokkal összevethető központi tények felderítése és megalapozott rögzítése azonban megtörtént. Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása nem szenved olyan ténybeli hibában, mely a megalapozatlansági klasszikus négyes okcsoport bármelyik körébe lenne vonható, ezért a másodfokú eljárásban a törvény eltérést nem engedő előírása miatt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás az irányadó. Ez következik a tényálláshoz kötöttség elvéből.
- [75] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3), (4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs a törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1.201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre jutása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybírói jellegét.
- [76] Az elsőfokú bíróság a felülbírált ügyben részletesen megindokolta ténybeli álláspontját is. A bizonyítékok átmérlegelésére és ezáltal a vádlottak javára az eltérő tényállás megállapítására nem volt perjogi lehetőség.
- [77] A mérlegelést érintő elsőfokú indoklásrész ugyan sommás, de a törvényi előírásnak megfelel és abból jól nyomon követhető azon gondolati folyamat, mely az elsőfokú bíróságot a váddal egyező tényállás megállapításához vezette.
- [78] A törvényszék az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat törvényesen, a logika rendjének megfelelően értékelte. Vizsgálta valamennyi vádlott, különös hangsúllyal I. r., II. r. és III. r. vádlottak vallomását, de kitért a többi terhelt érdemi védekezésére is. Emellett mérlegre tette az ügyben valóban központi jelentőséggel bíró személyi bizonyítás anyagát, melyből kiemelkedő jelentőségű volt T1 együttműködő gyanúsított nyomozás során tett igen részletes és az objektív, meg nem cáfolható tényekkel összhangban álló terhelti vallomása és a per során azt megerősítő tanúvallomása.

- [79] Az elsőfokú bíróság összefoglalta indokolásában a vádlotti védekezéseket, és azokat szembeállított T1, valamint más együttműködő gyanúsítottak vallomásával. A bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte. Több oldalról, körütekintően megvizsgálta, hogy mely bizonyítékokra alapozhatók tények és melyek azok, melyeket nem fogadhat el a tényállás megállapítása során.
- [80] Arra a védelmi fellebbezések helytállóan utaltak, hogy I. r. vádlott és T1 viszonya megromlott, ezt maga az együttműködő gyanúsított sem vitatta. Adatok merültek fel arra is, hogy a szembesítésen T1 megfenyegette II. rendű vádlott-t. Az sem kétséges, hogy a nevezett a terhelő bizonyítékokat folyamatosan, szakaszosan tárta fel és az együttműködés lehetősége is motiválhatta haragérzete mellett. E körülményekre figyelemmel T1 vallomását valóban nagy gondossággal kellett vizsgálni. Mindezt az elsőfokú bíróság megtette és részletes indokát adta annak, hogy a vádlotti tagadással szemben miért e vallomásra alapítja tényeket. A tanú vallomása az eljárás során alapvetően egységes, részletes, életszerű volt, mely a bizonyíték hitelt érdemlőségét támasztja alá. Vallomását közvetlen és közvetett, valamint származékos bizonyítékok is megerősítették.
- [81] Főként közvetett és származékos bizonyítékokon alapuló ügyben nem mellőzhető a közvetett bizonyítás szabályainak maradéktalan megtartása, valamint azon bizonyíték-értékelő elméletek szem előtt tartása, melyek a modern, hatályos büntetőperben alapvetően meghatározzák a bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét. A Be. részben szabad bizonyítási rendszerében a bíróságnak nagy szabadsága van a bizonyítási anyag mérlegelésében, annak azonban természetesen vannak fontos korlátai, melyek gátat szabnak a bíróság önkényes jogalkalmazásának, ezek pedig:
- a bizonyítás törvényessége, a törvény általános és speciális bizonyítástilalmi rendelkezéseinek megtartása,
 - a logika törvényeinek figyelembevétele, elsősorban a bírói következtetési gondolati folyamat (szillogizmus) érvényesülésének biztosítása,
 - és nem utolsósorban a bíróság indokolási kötelezettsége.
- [82] tanú vallomását számos védelmi kifogás támadta, formai oldalról és tartalmilag is. A védelem álláspontja szerint a tanú haragból, bosszúból és azért vallott terhelően, hogy maga mentesüljön a büntetőjogi felelősség alól. Kétségtelen, hogy indulat és érdek vezérelt motivációra merültek fel adatok, de e jelzett körülmények sem önmagukban, sem más tények relációjában nem kérdőjelezik meg a vallomás valósághűségét, a valóban megtörtént eseményekkel való összhangját, és a tényállás megállapítása során ennek volt döntő jelentősége.
- [83] A törvényszék az elkövetési érték tekintetében is megalapozott tényállást állapított meg. A bíróság az elkövetési érték kapcsán beszerzett okiratot az iratismertetéskor a tárgyalás anyagává tette és értékelte és az aggálymentes értékmegállapítás alapján valóban feltárható volt az elkövetési érték azon esetekben is, amikor nem került lefoglalásra a dohányáru. A személyi bizonyítás, így elsősorban T1 vallomása alapján a jövedéki termék típusa, mennyisége meghatározható volt, ezen adatok alapján pedig perrendszerűen megnyílt a lehetőség a konkrét értékek megállapítására. Nem maradt el a védelem által sérelmezett hangfelvételek és a szaktanácsadói vélemények bizonyítás anyagává tétele és értékelése sem. III. r. vádlott eljárásjogi kifogásai nem voltak alaposak.
- [84] Az elsőfokú bíróság a ténykérdésekben indokolási kötelezettségének a szükséges körben eleget tett, a védelmi fellebbezések a bírói mérlegelésen keresztül támadták a tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elve miatt eredményre nem vezethetett.

- [85] A bizonyítékok értékelésére vonatkozó indokolásrész azonban kisebb mértékben helyesbítésre szorul. A 2. tényállási pont kapcsán a 33. oldal 3. bekezdéséből a másodfokú bíróság mellőzi azt, hogy „véltetően ezen alkalommal is II. r. vádlott - az I. r. vádlott felesége - vett részt a megbeszélések során.” A bíróság vélelmekre nem alapozhat. VI. r. vádlott valóban észlelt egy nőt a helyszínen, de előadásából egyértelmű következtetés nem vonható arra, hogy valóban a II. r. vádlottat látta, ennek ellentmond a nőre adott személyleírás is, másfelől ezen vádpontban a II. r. vádlott nem érintett, így már ezen okból sem lehet terhére ilyen megállapítást tenni.
- [86] A 24. oldal 4. bekezdésében a 3. műveleti dosszié sorszáma: ... Tük. A 26. oldal első bekezdés utolsó sorában az okszerűnek szó helyett a jogszerű szó a helytálló. A 29. oldal alulról 2. bekezdésében pedig a Minősített adat védelméről szóló törvény száma: 2009. évi CLV.

III.3.

- [87] Az elsőfokú bíróság - a büntethetőségi akadály hiányára is figyelemmel - törvényesen vont következtetést a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére, a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.
- [88] Az elsőfokú bíróság a büntető törvény időbeli hatálysabályainak kifogástalan alkalmazásával állapította meg, hogy az ügyben az 1978. évi IV. törvényt, azaz a régi Btk.-t kell alkalmazni. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) ugyanis nem eredményez enyhébb elbírálást, sőt a jövedéki gazdaság büntetési tételeinek módosulása folytán szigorúbb a szabályozás. Valamennyi perorvoslattel érintett vádlottnál törvényes az elsőfokú ítéletben kifejtettek szerint a régi Btk. alkalmazása.
- [89] Az elsőfokú bíróság a minősítés tekintetében részletes és alapos indokolást adott. I. r. vádlott cselekményeinek értékelése kapcsán azonban ki kell emelni, hogy az irányadó tényállás alapján az 1. tényállásba foglalt jövedéki gazdaságot követte el felbujtóként, a többi esetben valósult meg társtetteség. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. r. vádlott folytatólagosan és üzletszerűen követte el az ítéleti rendelkezései szerint a jövedéki gazdaság büntettét. Törvényes a családi cselekmények, a hivatali visszaélés, a magánokirat-hamisítás, valamint az felbujtóként elkövetett, egyedi azonosító jel meghamisításának minősítése is.
- [90] Az elsőfokú bíróság az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítette I. r. vádlott, III. r. vádlott, V. r. vádlott és VIII. r. és XI. r. vádlottak cselekményeit is.
- [91] A minősítést taglaló indokolás teljes körű, a büntető törvényi rendelkezéseknek megfelel, ezért érdemi kiegészítésére a helybenhagyó rendelkezések folytán nincs szükség.

III.4.

- [92] Az elsőfokú bíróság a *büntetés kiszabása* során irányadó körülményeket feltárta és I. r., III. r., V. r. és VIII. r. vádlottakkal szemben a büntetési céloknak megfelelő, a büntetékiszabási elvekkel

összhangban álló, tetтарыыos бунтетест szabott ki. E бунтетесек megfeleлnek az egyенiesítés követelményeinek is, mint ahogy XI. r. vádlott esetében alkalmazott próbára бocsátás is.

- [93] Eltúltottan súlyosnak a valóban igen jelentős időmúlás ellenére nem tekinthetők, ezért lényeges enyhítésükre nem kerülhetett sor. A másodfokú bíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozat 1. pontjában írt rendelkezés folytán hivatalból vizsgálta a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt II. r. és III. r. vádlottak esetében az előzetes mentesítés lehetőségét. Az előzetes mentesítés törvényi előfeltételei egyik vádlottnál sem állnak fenn. A mentesítésre érdemességet ugyanis a II. r. vádlottnál a бунтselekmények jellege, бунтalmazata, a folytatólagos elkövetés, a III. r. vádlottnál pedig a tárgyi tényezők mellett alanyi körülményei, különösen бунтетett előélete kizárják.
- [94] I. r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság a súlyosító tényezőknek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, ezáltal túl enyhe бунтетест szabott ki, melynek lényeges súlyosítása indokolt. Amint a fellebbviteli főügyészség is helyesen hivatkozott rá, az időmúlás jelentős, mint ahogy az eljárás elhúzódása is, mely elsősorban a bírósági ügyszakhoz köthető. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az I. r. vádlott rendőrként, sorozatjelleggel, rendszeres haszonszerzésre törekedve, részben szervezett formában követett el nagyobb számú, jelentős tárgyi súlyú бунтselekményt. Hivatásának alapvető normáit megszegve, a бунт üldözésével szemben maga is бунтelkövetővé vált, mely fokozott személyi társadalomra veszélyességet jelez. A бунтselekményeket részben felfüggesztett szabadságvesztés próбаideje - rövid idővel a jogerős elítélés után - és részben бунтетőeljárás hatálya alatt követte el, mely tény a korábbi бунтетés végrehajtásának elévülése ellenére nyomatékosan súlyosítja a бунтетést. A бунтетés céljai a törvényi alsó határt alig meghaladó 2 év 2 hónap tartamú бортонбунтетéssel és ahhoz igazodó közügyektől eltiltással nem érhetők el.
- [95] Ezért a másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezést alaposnak tartva I. r. vádlott бортонбунтетését 4 évre, a közügyektől eltiltást szintén 4 évre súlyosította. E бунтетés már tetтарыыos, kifejezi a бунтselekmény tárgyi súlyát és az elkövető társadalomra veszélyességét, biztosítja az ítélet belső arányosságát és alkalmas a бунтетési célok elérésére. A бунтетés súlyosítása folytán értelemszerűen az enyhítés szóba sem kerülhetett.
- [96] I. r. vádlottal szemben törvényesen került sor vagyонelkobzás alkalmazására, melynek törvényi feltételei fennálltak. A бунтselekmény által szerzett vagyон elvonása nem volt mellőzhető a másodfokú ítéletben foglalt - az elsőfokú ítélethez képest módosított - 4 050 000 Ft összeg erejéig. A már idézettek szerint a 3-4. és 6. tényállásban állapítható meg egyértelműen és konkrétan a гaздагодás mértéke, ezért ezen értékek erejéig került sor a vagyонelkobzás alkalmazására. Kétséget kizáró módon nem bizonyított tényekre az intézkedés nem alapozható.
- [97] Az ítélet egyéb, a beszámításra, a lefoglalt бунтjelekre és a бунügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései megfeleлnek a törvénynek. A бунügyi költség összege V. r. vádlottat érintően nem tekinthető a terhére megállapított бунтselekmény tárgyi súlyához képest aránytalanul nagynek, amely a Be. 574. §-ának (5) bekezdésének alkalmazását indokolta volna.

IV.

- [98] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltottatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésének alkalmazásával - alapvetően helyes indokainál fogva - a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve helybenhagyta.

- [99] A másodfokú eljárásban a kirendelt védői közreműködéssel kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg és a (2) bekezdés szerint rendelkezett a viseléséről. Az első nyilvános ülés védői mulasztás folytán nem volt megtartható, ezért e határnapon felmerült védői költségek a vádlottakra nem terhelhetők.
- [100] Az igazolási kérelem elfogadása miatt az I-II. r. vádlott védelmében eljáró helyettes védő díjának megfizetésére nem kötelezte az ítélőtábla a meghatalmazott védőt, ezért e költségrészt is az állam viseli, figyelemmel a Be. 574. § (3) bekezdésére.
- [101] A kirendelt védői díj többi részét a bűnösnek kimondott vádlottak viselik.

Debrecen, 2020. február 19.

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Háger Tamás sk. előadó bíró,
Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék:

A Nyíregyházi Törvényszék 5.B.311/2017/95. számú ítélete a fellebbezéssel érintett I. r., II. r., III. r., V. r., VIII. és XI. r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú határozatban írt változtatásokkal jogerőre emelkedett.

, 2020. február 19.

. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.